

Azathoth

Howard Phillips Lovecraft

Toto dílo je zveřejněno k volnému užívání pod licencí CC0. Všechna práva vyhlazena.

Další svobodná díla najdete na www.liberary.cz

Autor: Howard Phillips Lovecraft

Překlad: Martin Doucha

Když si stáří podmanilo svět a z myslí lidí se vytratil údiv; když šedá města vzpínala k zakouřenému nebi vysoké věže ponuré a ohavné, v jejichž stínu nikdo nemohl snít o slunci nebo rozkvetlých lukách Jara; když učenost zbavila Zemi jejího závoje krásy a básníci již více nepěli, leč o pokřivených přízracích vídaných zkaleným zrakem obráceným do nitra; když toto vše nastalo a dětinské naděje navždy zmizely, jeden muž opouštěl život a vydával se pátrat do míst, kam prchly sny světa.

Málo je psáno o jméně a obydlí toho muže, neb obojí patřilo jen do světa bdících; přesto se říká, že obojí bylo nejasné. Postačí říci, že pobýval ve městě vysokých zdí, kde panoval skličující šerosvit, že se celý den lopotil mezi stíny a vřavou, večer se vracel domů do pokoje, jehož jediné okno se neotvíralo do otevřených polí a hájů, ale do šerého dvora, odkud další okna zírала v mdlé beznaději. Tímto průzorem bylo vidět jen zdi a okna, jediné když se člověk někdy hodně vyklonil, mohl vzhlednout na drobné míjející hvězdy. A protože jen samé zdi a okna musejí brzy dohnat k šílenství člověka, který se mnoho oddává snění a četbě, vykláněl se obyvatel toho pokoje noc co noc a hleděl vzhůru, aby zahlédl alespoň střípek věcí mimo vysoká města a svět bdících. Po letech začal dávat pomalu plujícím hvězdám jména a následovat je ve svých představách, když k jeho lítosti vyklouzly z dohledu; až po čase se jeho zrak otevřel mnoha tajným vyhlídkám, o jejichž existenci nemělo běžné oko nejmenší ponětí. A jedné noci byla překlenuta mohutná propast, nebesa sužovaná sny se vedmula do okna osamělého pozorovatele, aby splynula s vydýchaným vzduchem jeho pokoje a učinila jej součástí svých ohromujících divů.

Tehdy do onoho pokoje vstoupily bouřlivé proudy indigové půlnoci třpytící se prachem ze zlata, víry prachu a ohně, vlnící se z vrcholných prostorů, a těžké vůně zpoza světů. Otupující oceány proudily dovnitř ozářeny slunci, jaká snad oko nikdy nespatří, majíce ve svých vírech podivné delfíny a mořské nymfy nezapamatovatelných hloubek. Bezhluché nekonečno ovinulo onoho snílka a odneslo jej vzhůru, aniž se dotklo jeho těla strnule vykloněného z osamělého okna; a po několik dní nezapsaných v lidských kalendářích jej slapy dálných sfér zvolna unášely, aby se připojil k průběhu jiných cyklů, které jej spícího něžně zanechaly na zeleném jitrním břehu, zeleném břehu vonícím lotosovými květy a lemovaném rudými hvězdami vodních hyacintů...

Poznámky k překladu

Když si stáří podmanilo svět
When age fell upon the world
Doslova „když věk dopadl na svět.“

snít o slunci nebo rozkvetlých lukách Jara
dream of the sun or of Spring's flowering meads
„Mead“ obvykle znamená „medovina“, jenže tady je to knižní varianta slova „meadow“ — louka.

Tímto průzorem...
From that casement...
„Casement“ označuje klasické dvoukřídlé okno s panty po stranách. Pro příběh to ale není podstatné, v daném odstavci prostě bylo přeočkováno, tak autor tentokrát použil nějaké synonymum. „Průzor“ sice není úplně to pravé, ale nic lepšího mě nenapadá.

proudy indigové půlnoci
streams of violet midnight
V originále jsou ty proudy fialové. Jenže „violet“ zní podstatně honosněji a autor si tady zjevně dal obrovskou práci, aby čtenáře ohromil, takže „fialová“ by kazila výsledný dojem.

vlnící se z vrcholných prostorů
swirling out of the ultimate spaces
V originále jsou v tomhle odstavci čtyři různé výrazy pro „vír“ nebo „víření.“ „Swirling“ je jeden z nich, ale mě pro tenhle druh pohybu nenapadá vhodné české slovo, takže se proudy (nebo víry?) budou vlnit. Že nevíte, co jsou to ty „vrcholné prostory“? Já také netuším, co v originále znamená „ultimate spaces“, tak jsem ve slovníku vybral něco, co by se hodilo do zbytku odstavce. Mohl jsem napsat „ultimátní“, ale to by byla fušeřina.

Otupující oceány...
Opiate oceans...
Doslova by ty oceány měly uspávat nebo utlumovat jako opium, ale lepší překlad mě nenapadá.

Bezhluché nekonečno **ovinulo** onoho snílka
Noiseless infinity **eddied around** the dreamer
Poslední ze čtyř zmíněných výrazů pro „víření.“

odneslo jej vzhůru
wafted him away

„Waft“ doslova znamená „způsobit, že se něco bude vznášet.“ V tomhle případě navíc směrem pryč. Opět mě nenapadá lepší překlad.

lemovaném rudými hvězdami vodních hyacintů...
starred by red camalotes...

Dohledat vhodný překlad slova „camalotes“ nebylo úplně jednoduché. Podle anglické Wikipedie¹ je to buď vesnice v Belize, nebo rostlina *Paspalum plicatulum*, což je druh trávy. Vesnice nepřipadá v úvahu a tráva zase není červená ani nemá tvar hvězdy, takže do té věty moc neseďí. Španělská Wikipedie ale pod tímto názvem uvádí vodní rostlinu *Eichhornia crassipes*², česky Tokozelka vodní hyacint³, která se do věty s trochou fantazie hodí.

¹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Camalote>

² <https://es.wikipedia.org/wiki/Camalote>

³ https://cs.wikipedia.org/wiki/Tokozelka_vodní_hyacint

Howard Phillips Lovecraft
Azathoth

Z anglického originálu Azathoth
vydaného serverem Libery.cz v roce 2016
přeložil Martin Doucha
První vydání, Chomutov 2016
Vydavatel: Libery.cz – Martin Doucha
Kukaňova 19, Chomutov